

ПОГОДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

Людмила ЛУЗАН
27.08.2024

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор КВНЗ «Харківська академія
неперервної освіти»

Любов Покроєва
27.08.2024

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації за темою

***«Виявлення та подолання освітніх втрат з історії: технології та
методики»***

***«Identifying and overcoming educational losses in history: technologies and
methods»***

Розроблено проектною групою (науково-педагогічні працівники
КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти») у складі:

Астахової М.С., завідувача кафедри соціально-гуманітарної освіти, к. пед. н.,
тренер НУШ

Грінченка О.І., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти,
тренер НУШ

Освітню програму розроблено на основі освітньої програми «Формування й розвиток в учнів
ключових компетентностей з історії відповідно до ДСБСО» (22.01.2024)

Протокол засідання
кафедри соціально-гуманітарної освіти
26.08.2024 № 1

Загальні положення

Освітня програма підвищення кваліфікації за темою «Виявлення та подолання освітніх втрат з історії: технології та методики» є складовою Комплексної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з історії.

1.1. Актуальність програми обумовлена необхідністю підготовки вчителів/викладачів історії до організації освітнього процесу на уроках/заняттях історії в умовах воєнного стану.

1.2. Метою освітньої програми курсів підвищення кваліфікації є розвиток професійних компетентностей учителів, які будуть здійснювати навчання учнів за навчальними програмами з історії в умовах існування освітніх втрат та створення системи їх подолання.

Завдання:

- забезпечити розвиток професійних компетентностей вчителів історії закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання вчителів історії з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей вчителів історії закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити вміння вчителів історії закладів загальної середньої освіти щодо оволодіння ними новими цифровими ресурсами;
- поглибити й розширити теоретичні знання із фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

1.3. Форма навчання – дистанційна, очно-дистанційна

1.4. Структура освітньої програми

Модуль 1. Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності

Модуль 2. Оновлення змісту освітньої діяльності

Модуль 3. Сучасні підходи до організації освітнього процесу

Модуль 4. Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу

Модуль 5. Діагностико-аналітичний

Модуль 6. Варіативний

1.5. Очікувані результати

МОДУЛЬ 1. Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- норм і законів про освіту;
- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері базової середньої освіти;

- сутності Концепції Нової української школи;
- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту повної загальної середньої освіти;
- академічної свободи вчителя в організації освітнього процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту базової середньої освіти, типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб;
- формувати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів;
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

МОДУЛЬ 2. Оновлення змісту освітньої діяльності

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сутнісних характеристик сучасних підходів до навчання в Новій українській школі;
- спільних і відмінних рис проблемного й проєктного навчання;
- сутності та принципів діяльнісного підходу в навчанні та інструменти його реалізації в освітньому процесі;
- стратегій розвитку критичного мислення та когнітивної гнучкості.

Уміння:

- організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ;
- реалізовувати принципи діяльнісного підходу, застосовувати діяльнісні методи навчання та різноманітні інструменти діяльнісного підходу в освітньому процесі;
- реалізовувати визначені підходи до організації сучасного освітнього процесу в умовах очного, дистанційного й змішаного навчання;
- аналізувати, добирати та застосовувати компетентнісно орієнтовані завдання;
- моделювати уроки за базовими сценаріями проблемно-орієнтованого, проєктного, кооперативного навчання;
- добирати ефективні методи формування колективної відповідальності, розвитку критичного мислення й когнітивної гнучкості;

- створювати рефлексивне навчальне середовище.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- готовність застосовувати сучасні підходи до навчання в Новій українській школі;
- усвідомлення необхідності професійної мобільності й гнучкості;
- розвиток здатності планувати освітній процес на засадах Концепції Нової української школи.

МОДУЛЬ 3. Сучасні підходи до організації освітнього процесу

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- мети та компетентнісного потенціалу шкільних історичних курсів; сутності наскрізних для всіх компетентностей умінь;
- сучасних тенденцій розвитку науки, цивілізаційних змін;
- принципів академічної свободи вчителя;
- видів та етапів планування освітнього процесу;
- змісту предмету й методик його викладання;
- форм, методів, технологій навчання, виховання й розвитку учнів засобами історичної освіти;
- особливостей реалізації різних видів навчальної діяльності в освітньому процесі;
- компетентнісного підходу до оцінювання результатів навчання учнів;
- визначальних характеристик освітнього середовища;
- цифрових технологій та електронних освітніх ресурсів для навчання учнів історії, їх оцінювання та організації їхнього самоконтролю, відстеження прогресу учнів у навчанні;
- вітчизняних освітніх традицій та здобутків кращих міжнародних освітніх систем.

Уміння:

- орієнтуватися в структурі загальних результатів навчання здобувачів освіти та орієнтирах для їх оцінювання в освітній галузі;
- реалізовувати принципи академічної свободи;
- визначати послідовність досягнення результатів навчання учнів з історії;
- описувати зміст навчального предмета та видів навчальної діяльності учнів відповідно до оновлених програм;
- інтегрувати сучасні тенденції розвитку науки, цивілізаційних змін у зміст шкільних історичних курсів;
- проєктувати навчальні заняття на навчальних програм, затверджених педагогічною радою закладу освіти, календарного планування.
- здійснювати діагностику готовності учнів до навчання, інтерпретації результатів виконання практичних завдань; пошуку та добору технологій, методів, інструментів та засобів навчання;
- розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей; формувати готовність до їх застосування в навчальних та життєвих ситуаціях;

- застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію навчальних предметів/інтегрованих курсів;
- добирати традиційні та інноваційні методики навчання;
- використовувати безпечне освітнє цифрове середовище для організації та управління освітнім процесом, організації групової взаємодії, зворотного зв'язку;
- упроваджувати в практику роботи здобутки кращих міжнародних освітніх систем.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- власного професійного розвитку педагога в умовах змін системи освіти та законодавчого забезпечення; визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам.
- партнерської взаємодії та співпраці з суб'єктами освітнього процесу;
- створення кейсів з навчальних предметів з метою підвищення якості викладання та навчання;
- особистісної орієнтації на підвищення рівня власної дидактичної компетентності;
- планування освітньої діяльності, самостійної розробки дидактичних матеріалів; формування умов досягнення успішного результату практичної діяльності, виховання ціннісного ставлення до особистісних здобутків навчання.

МОДУЛЬ 4. Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- вікових, індивідуально-психологічних та індивідуально-типологічних особливостей учнів підліткового віку;
- психології й педагогіки навчання (педагогічної та вікової психології), кризової психології, гуманістичної психології;
- видів навчально-пізнавальної діяльності;
- значущості психологічних умов розвитку фізичного, психічного, соціального та духовного розвитку особистості в освітньому процесі;
- розвитку життєвих навичок і ключових умінь в освітньому процесі, серед яких критичне мислення і розв'язання проблем, емоційний інтелект, креативність, громадянськість, лідерство, спілкування і співпраця;
- принципів і підходів конструювання індивідуальної освітньої траєкторії учня;
- психолого-педагогічних інструментів для планування, моніторингу, організації й оцінки заходів для створення безпечного освітнього середовища;
- соціально-професійних ролей учителя: фасилітатора, тьютора, коуча, медіатора;
- педагогіки партнерства;
- розвитку психологічної стійкості та резильєнтності.

Уміння:

- створювати психологічно безпечний освітній простір;
- уживати превентивні заходи щодо булінгу;

- моделювати ситуації, що потребують критичного мислення й нестандартного розв'язання проблем, розвитку емоційного інтелекту, креативності, громадянськості, лідерства, спілкування та співпраці;
- систематично надавати конструктивні відгуки та встановлювати зворотній зв'язок, вибудовувати діалогове навчання з усіма учасниками освітнього процесу як рівноправними партнерами;
- планувати й вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію учня;
- упроваджувати засади педагогіки партнерства в освітній процес;
- здатність працювати в команді з усіма учасниками освітнього процесу;
- використовувати різні соціально-професійні ролі вчителя (фасилітатор, тьютор, коуч, медіатор);
- надавати психосоціальну підтримку в кризових умовах/ситуаціях;
- здійснювати особистісну саморегуляцію емоційних станів і почуттів, розвивати психологічну стійкість/резильєнтність;
- проектувати власну програму професійного розвитку в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- дитиноцентризм;
- морально-етичні: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- соціально-політичні: патріотизм, свобода, демократія, культурне різноманіття, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність, культурне різноманіття;
- готовність до змін, партнерства взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- розвиток професійної самосвідомості й рефлексія власної професійної діяльності.

1.6. Перелік компетентностей, що може набути та/або розвинути слухач за умови успішного засвоєння програми

1. **A2. Предметно-методична** (здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання, виховання та розвитку учнів; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів через навчання курсів громадянської та історичної освітньої галузі).

2. **Д1. Інноваційна** (здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації в професійній діяльності; застосовувати інноваційні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності учителя історії).

КУРИКУЛУМ

за освітньою програмою за темою «Виявлення та подолання освітніх втрат з історії: технології та методики»

№ з/п	назва модуля	к-ть годин
1.	Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності	8
2.	Оновлення змісту освітньої діяльності	6
3.	Сучасні підходи до організації освітнього процесу	10
4.	Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу	2
5.	Діагностико-аналітичний	4
	Разом за модулями (годин/кредитів)	30 год/1 кредит

Курикулум є основою для складання навчально-тематичного плану, робочої навчальної програми / РНТП / розкладу навчальних занять, що оприлюднюються на сайті КВНЗ «Харківської академії неперервної освіти».

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

за освітньою програмою за темою «Виявлення та подолання освітніх втрат з історії: технології та методики»

Назва модуля (інваріантна складова)	№ те ми	Назви тем (варіативна складова)	Умовні позначення компетентнос тей, що розвиваються	Усього годин
І. Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності	1.1	Нова українська школа на шляху змін	ЗК.05, А2, Г1	2
	1.2	Регламентуючі нормативні документи функціонування освіти України в умовах воєнного стану	Г1.2	2
	1.2	Сучасні тренди в освіті. Формування системного і критичного мислення учителя історії	Г1, А2	2
	1.3	Інформаційна безпека учасників освітнього процесу	Б2.2, В2.2, А3.1	2
	Разом годин на модуль			8
ІІ. Оновлення змісту освітньої діяльності	2.1	Концептуальні засади реформування історичної освіти в системі загальної середньої освіти	А2.4; А3.1; Д1.1, Г1.2	2
	2.2	Сучасний дизайн компетентнісно орієнтованого уроку історії	А.2.1; А.2.2; А3.2; Д1.2	2
	2.3	Оцінювання рівня сформованості компетентностей на уроках історії	А2.6	2
	Разом годин на модуль			6
ІІІ. Сучасні підходи до організації освітнього процесу	3.1	Інновації як основа змін освітньої практики учителя історії	Д1	2
	3.2	Розвиток геопросторового та системного мислення на уроках історії	А2.5, А3.1	2
	3.2	Діяльнісний підхід у практичних роботах з історії: синхронний та асинхронний варіанти.	А2.4; А2.7; А3.1; Д1.1; Д1.2	2

	3.3	Візуальне розуміння історії. Практичні поради	A2.2; A2.4; A3.1; Д1.2	2
	3.4	Конструювання та оцінювання компетентнісних завдань на уроках історії.	A2.7; A3.1; Д1.1	2
	Разом годин на модуль			10
IV. Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу	4.1	Інклюзивне навчання: актуальні питання в умовах воєнного стану	B1.1, B1.2, B1.3	2
	Разом годин на модуль			2
V. Діагностико-аналітичний	5.1	Настановне заняття. Вхідне діагностування		2
	5.2	Підсумкове тестування		2
	Разом годин на модуль			4
Усього (годин/кредитів):				30 год/1 кредит